

VALTIONEUVOSTON VIKKO

Toimittanut Valtioneuvoston viestintäosasto

SISÄLLYSLUETTELO

VALTIONEUVOSTO	21
Hallituksen esitykset	21
Valtioneuvoston asetukset	21
Valtioneuvoston päätökset	22
Nimitysasiat	24
Raha-asiat	24
HALLITUKSEN NEUVOTTELUT	24
Hallituksen budjettineuvottelut 31.8. ja 1.9.2016	24
LUOVUTETUT MIETINNÖT	26

VALTIONEUVOSTO

HALLITUKSEN ESITYKSET

Valtioneuvosto antoi **1.9.2016** eduskunnalle seuraavat hallituksen esitykset:

Hallituksen esitys (HE 126/2016 vp) eduskunnalle taimiaineistolain muuttamisesta. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi perussäännökset markkinoitavien puutarhakasvien taimiaineiston lajikeluettelosta ja luetteloon hyväksymisen edellytyksistä sekä taimiaineiston näytteiden tutkimuksia tekevästä laboratorioista. (MMM lainsäädäntöneuvos Pirjo Tomperi 0295 162 234)

Hallituksen esitys (HE 127/2016 vp) eduskunnalle laiksi laivavarustelain muuttamisesta. Esitys sisältää täsmennyksiä laivavarusteeseen kohdistuviin ja varusteen tietojen säilyttämiseen liittyviin vaatimuksiin sekä uusia ruorimerkkiä koskevia säännöksiä. Esitys sisältää myös laajennuksia valvontaviranomaisen tiedonsaantioikeuteen ja velvollisuuteen toimittaa tietoja Euroopan komissiolle sekä Liikenteen turvallisuusviraston todistuksenantovelvollisuuteen. Velvollisuus korjata viallisia, puutteellisia tai vaarallisia laivavarusteita esitetään ulotettavaksi laivavarusteen tuojaan ja jakelijaan. Esityksessä ehdotetaan muutoksia myös ilmoitetun laitoksen nimeämisedellytyksiin sekä laitoksen tehtäviin. Liikenteen turvallisuusvirasto nimeäisi jatkossa ilmoitetut laitokset liikenne- ja viestintäministeriön sijaan. (LVM neuvotteleva virkamies Jenni Rantio 0295 342 003)

Hallituksen esitys (HE 128/2016 vp) eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että ympäristönsuojelulain haja-asutuksen talousjätevesien kiinteistökohtaista käsittelyä koskevaa sääntelyä kohtuullistetaan ja selkeytetään eräiltä osin. Muutokset koskisivat ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyn rakennuslupaan perustuvia jäte-

vesien käsittelyjärjestelmiä koskevaa sääntelyä. Ehdotuksen mukaan pohjaviesialueella tai enintään 100 metriä vesistön tai meren rannasta sijaitsevien kiinteistöjen tulisi täyttää perustason puhdistusvaatimus 31.10.2019 mennessä. Myös poikkeamisen myöntämisedellytyksiä ehdotetaan lievennettävän. Muilla kuin pohjaviesialueella tai rannan läheisyydessä sijaitsevien kiinteistöjen osalta perustason puhdistusvaatimuksen täyttäminen määräytyisi kiinteistökohtaisesti. Vaatimus tulisi täyttää, jos tehdään joko talousjätevesijärjestelmän korjaus- ja muutostyö tai uuden rakennuksen rakentamiseen rinnastettava korjaus- ja muutostyö. Kunta voisi edelleen antaa perustason puhdistusvaatimusta ankarampia vaatimuksia, jotka perustuvat paikallisiin ympäristöolosuhteisiin. Sääntelyyn ehdotetaan myös eräitä muita säädöstason ja asetustenantovaltuuksiin liittyviä muutoksia. (YM lainsäädäntöneuvos Erja Werdi 0295 250 312)

VALTIONEUVOSTON ASETUKSET

Valtioneuvosto antoi **1.9.2016** seuraavat asetukset:

Valtioneuvoston asetus oikeusavun palkkioperusteista annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Oikeusapulain 17 a §:ssä säädetään, että kansainvälistä suojelua koske-

vassa asiassa avustajalle vahvistetaan kohtuullinen asiakohtainen palkkio avustajan tehtävien hoidosta. Asetuksella säädetään tarkemmin asiakohtaisen palkkion määrästä. Asiakohtainen palkkio hallintomenettelyvaiheessa on asian vaativuudesta riippuen 300–900 euroa, hallinto-oikeudessa 400–1 300 euroa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa 200–1 000 euroa. Asetus tulee voimaan 15.9.2016. (OM hallitussihteeri Päivi Tiainen-Hyrkäs 0295 150 262)

Valtioneuvoston asetus metsästysasetuksen muuttamisesta. Asetuksella muutetaan metsästysasetuksen 8 §:ää siten, että riistanhoitoyhdistyksen lupahakemuksesta antama lausunto muutetaan ennen lupahakemusten jättämistä annettavaksi alueen verotusunnitelmaksiksi. Lisäksi Suomen riistakeskuksen määräaika ratkaista hakemukset tiettyyn päivään mennessä poistetaan vähämerkityksisen, hallinnollista byrokratiaa koskevan sääntelyn purkamiseksi. Asetuksen 16 a §:ää muutetaan siten, että siinä otetaan huomioon aseiden tekninen kehitys. Lisäksi pykälään muutetaan siten, että villisian metsästyksessä edellytetään jatkossa samanlaista asetta kuin hirven ja karhun metsästyksessä. Samalla pykälään tehdään myös teknisuullinen korjaus matemaattisten merkkien poistamisesta. Asetuksen 23 §:ää muutetaan siten, että metsästyksen johtajalle lisätään uusi tehtävä, jotta 25 §:n muuttamisen vaikutukset eläinsuojelun näkökulmasta jäisivät vähäisiksi. Asetuksen 24 §:ää muutetaan siten, että muualla kuin Lapin maakunnassa hirvenmetsästys alkaa lokakuun toisena lauantaina ja päättyy 31.12. Lapin maakunnassa hirvenmetsästyksen ensimmäinen jakso alkaa 1.9. ja päättyy 15.9. Kiimarauhan jälkeen Lapin maakunnan hirvenmetsästyksen toinen jakso alkaa lokakuun toinen lauantai ja päättyisi 31.12. lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia, joissa metsästys päättyy 30.11. Lisäksi asetuksen 24 §:ää muutetaan siten, että hirven vahtimalla tapahtuva metsästys pelloilta maatalousvahinkojen vähentämiseksi alkaa jo 1.9. ja päättyy lokakuun toista lauantaita edeltävään päivään ja kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran ja valkohäntäpeuran vahtimalla tapahtuva metsästys alkaa 1.9. ja päättyy syyskuun viimeistä lauantaita edeltävään päivään. Metsästysasetuksen 25 §:ää muutetaan siten, että sellaisen hirvinaaraan, jota vasa seuraa,

ampuminen ei olisi enää rikosoikeudellisesti rangaistavaa lokakuun toisesta lauantaita lähtien, kun hirven metsästys varsinaisesti alkaa koirilla ja ajometsästyksenä. Hirvinaaraan, jota vasa seuraa, rauhoitus säilytetään syyskuun alusta lokakuun toista lauantaita edeltävään päivään. Rikosoikeudellinen vasasuojia säilyy siten ennallaan Lapin aikaistetussa hirvijahdissa ja 24 §:n 2 momentissa sallittavaksi esitetystä ns. vahtimismetsästyksessä. Kuusipeuran, japaninpeuran, metsäkauriin, muflonin, valkohäntäpeuran ja saksanhirven naaraan, jota saman vuoden jälkeinen seuraa, erityinen rauhoitusaika muutetaan siten, että se on voimassa 1.9. lukien syyskuun viimeistä lauantaita edeltävään päivään. Asetuksen 16 a §, 23 §:n 1 momentti ja 25 § tulevat voimaan 6.9.2016. Asetuksen 8 § ja 24 § tulevat voimaan 1.1.2017. (MMM neuvotteleva virkamies Sami Niemi 0295 162 391)

Valtioneuvoston asetus lentoliikenteestä Uuden-Seelannin kanssa tehdyn sopimuksen voimaansaattamisesta ja sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. Sopimus. laki (517/2016) ja asetus tulevat voimaan 1.9.2016. (LVM neuvotteleva virkamies Timo Koskinen 0295 342 401)

VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSET

Valtioneuvosto teki **1.9.2016** seuraavat päätökset:

Päätös asettaa valtuuskunta Kansainvälisen atomienergiajärjestön (IAEA) 60. yleiskokoukseen 26.–30.9.2016 Wienissä ja oikeuttaa ulkoasiainministeriö määräämään valtuuskunnalle asiantuntijat. Valtuuskunnan puheenjohtaja on suurlähettiläs Hannu Kyröläinen Suomen Wienin suurlähetystöstä, varapuheenjohtaja teollisuusneuvos Herkko Plit työ- ja elinkeinoministeriöstä ja jäsenet ovat erityisasiantuntija Jaakko Louvanto työ- ja elinkeinoministeriöstä, lähetystöneuvos Pia Nordberg ulkoasiainministeriöstä, ministerineuvos Anu Konttinen Suomen Wienin suurlähetystöstä, erityisasiantuntija Mauri Riihonen Suomen Wienin suurlähetystöstä, pääjohtaja Petteri Tiippana säteilyturvakeskuksesta, johtaja Kirsi Alm-Lytz säteilyturvakeskuksesta, johtaja Jussi Heinonen Säteilyturvakeskuksesta, valmiuspäällikkö Hannele Aaltonen Säteilyturvakesk-

sesta ja korkeakouluharjoittelija Ellen Lindeborg Suomen Wienin suurlähetystöstä. (UM apulaisosastopäällikkö Timo Kantola 0295 351 477)

Päätös määrätä puolustusministeriön erityisasiantuntija Riikka Pitkänen valtioneuvoston esittelijäksi. (PLM erityisasiantuntija Petri Laurila 0295 140 437)

Päätös nimittää puolustusministeri Jussi Niinistö tutkimus- ja innovaatio-neuvoston jäseneksi 1.9.2016 lukien ministeritoimikautensa ajaksi. (OKM hallitusneuvos Immo Aakkula 0295 330 354)

Päätös määrätä liikenne- ja viestintäministeriön ylitarkastaja Pyry Takala valtioneuvoston esittelijäksi. (LVM hallintojohtaja Jussi Luomajärvi 0295 342 471)

Päätös myöntää puheenjohtaja Lauri Lylylle ero Huoltovarmuusneuvoston jäsenyydestä ja nimittää puheenjohtaja Jarkko Eloranta Huoltovarmuusneuvoston jäseneksi 30.6.2018 päättyväksi kaudeksi. (TEM hallitusneuvos Eeva Vahtera 0295 049 009)

Päätös asettaa valtuuskunta Maailman terveysjärjestön Euroopan alue-toimiston (WHO/EURO) 66. aluekomitean kokoukseen 12.–15.9.2016 Kööpenhaminassa ja oikeuttaa sosiaali- ja terveysministeriö määräämään valtuuskunnalle tarvittavat asiantuntijat ja sihteeri. Valtuuskunnan johtaja on kansliapäällikkö Päivi Sillanaukeer sosiaali- ja terveysministeriöstä ja jäsenet ovat johtaja Taru Koivisto sosiaali- ja terveysministeriöstä, kansainvälisten asioiden neuvos Outi Kuivasniemi sosiaali- ja terveysministeriöstä, lääkintöneuvos Eero Lahtinen sosiaali- ja terveysministeriöstä ja erityisasiantuntija Pasi Mustonen Suomen pysyvistä edustustosta Genevessä. (STM kansainvälisten asiain johtaja Pasi Korhonen 0295 163 649)

Päätös määrätä sosiaali- ja terveysministeriön lakimies Marko Leimio valtioneuvoston esittelijäksi. (STM ylitarkastaja Marjo Puputti 0295 163 524)

Päätös asettaa sosiaalihuollon ammattihenkilöiden neuvottelukunta toimikaudeksi 1.9.2016–31.8.2019. Kokoonpano (varajäsenet suluissa): puheenjohtaja: johtaja Annakaisa Iivari sosiaali- ja terveysministeriö; varapuheenjohtaja: johtava lakimies Sami Uotinen Suomen Kuntaliitto; jäsenet: neuvotteleva virkamies Hillevi

Lönn (erityisasiantuntija Ari-Pekka Leminen) työ- ja elinkeinoministeriö, ylitarkastaja Sanna Hirsivaara (opetusneuvos Anne Märtensson) opetus- ja kulttuuriministeriö, ryhmäpäällikkö Eine Heikkinen (ylitarkastaja Pekka Ojaniemi) Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto, johtava lakimies Sami Uotinen (johtaja Tarja Myllärinen) Suomen Kuntaliitto, lastensuojelupalvelujen päällikkö Mari Ahlström (va. aikuisten sosiaalipalvelujen päällikkö Tapio Nieminen) Espoon sosiaali- ja terveystoimi, sosiaalipalveluiden palvelujohtaja Ulla Kuitu (sosiaalityöntekijä Juhon Suortti) Jyväskylän kaupunki, perusturvan toimialue, johtava asiantuntija Anna Kallaskari Sosiaalialan työnantajat (toimitusjohtaja Teemu Annala CTM Sosiaali- ja terveystalvet Oy), professori Anneli Pohjola Lapin yliopisto, Sosnet (professori Timo Harrikari Tampereen yliopisto), lehtori Erkki Saari Laurea AMK (yliopettaja Päivi Niiranen-Linkama Mikkelin ammattikorkeakoulu), koulutuspäällikkö Timo Pursimo Stadin ammattiopisto, lähihoitajakoulutus (koulutuspäällikkö Kaisa Penttinen Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, lähihoitajakoulutus) ja kehitysjohtaja Arto Rautajoki Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus (johtaja Pirjo Marjamäki Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus); pysyvät asiantuntijat: sosiaalineuvos Pirjo Sarvimäki sosiaali- ja terveysministeriö, neuvotteleva virkamies Satu Karppanen sosiaali- ja terveysministeriö ja neuvotteleva virkamies Elina Palola sosiaali- ja terveysministeriö; asiantuntijasihteeri: hallitussihteeri Eila Mustonen sosiaali- ja terveysministeriö. (STM lakimies Marja Penttilä 0295 163 404)

Valtioneuvosto lähetti eduskunnalle **1.9.2016** seuraavat Euroopan unionin säädösehdotuksia koskevat valtioneuvoston kirjelmät:

Valtioneuvoston kirjelmä (U 44/2016 vp) eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kolmansien maiden kansalaisten maahanhantulon ja oleskelun edellytyksistä korkeaa osaamistasoa vaativaa työtä varten (erityisosaajadirektiivi). Ehdotus on osa pyrkimyksiä luoda yhteinen, kokonaisvaltainen maahanmuuttopolitiikka sekä erityisesti luoda laillisen maahanmuuton uusi politiikka. (SM erityisasiantuntija Elina Johansson 0295 488 615)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 45/2016 vp) eduskunnalle luonnoksesta Euroopan unionin ja Jordanian hasemiittisen kuningaskunnan välisestä takaisinottosopimuksesta (Jordanian takaisinottosopimus). Jordaniaa koskeva takaisinottosopimus koskisi henkilöitä, jotka eivät (enää) täytä unionin alueelle tulemisen tai siellä oleskelemisen tai asumisen ehtoja. Päätös palauttamisesta tehtäisiin kansallisen lainsäädännön pohjalta noudattaen valtiota sitovia kansainvälisiä velvoitteita. Takaisinottosopimus tehtäisiin toistaiseksi, ja sopijaosapuolilla olisi mahdollisuus keskeyttää tai lopettaa takaisinotot. Sopimus olisi yhteensopiva muiden kansainvälisten sopimusten kanssa. (SM erityisasiantuntija Tero Mikkola 0295 488 617)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 46/2016 vp) eduskunnalle luonnoksesta Euroopan unionin ja Tunisian tasavallan välisestä takaisinottosopimuksesta (Tunisian takaisinottosopimus). Tunisiaa koskeva takaisinottosopimus koskisi henkilöitä, jotka eivät (enää) täytä unionin alueelle tulemisen tai siellä oleskelemisen tai asumisen ehtoja. Päätös palauttamisesta tehtäisiin kansallisen lainsäädännön pohjalta noudattaen valtiota sitovia kansainvälisiä velvoitteita. Takaisinottosopimus tehtäisiin toistaiseksi, ja sopijaosapuolilla olisi mahdollisuus keskeyttää tai lopettaa takaisinotot. Sopimus olisi yhteensopiva muiden kansainvälisten sopimusten kanssa. (SM erityisasiantuntija Tero Mikkola 0295 488 617)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 47/2016 vp) eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisista riskipääomarahastoista annetun asetuksen ja eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista annetun asetuksen muuttamisesta. Asetuksen pääasiallinen tavoite on parantaa edellytyksiä pienyritysten rahoitukselle täsmentämällä sääntelykehikkoa, jossa EuVECA-rahastojen ja EuSEF-rahastojen kautta voitaisiin ohjata rahoitusta ja osamista erityisesti kasvuyrityksiin. Tällä tavoin voitaisiin edistää talouskasvua, työllisyyttä, innovaatioita, tutkimus- ja kehitysinvestointeja, yrittäjyyttä ja unionin kilpailukykyä. (VM lainsäädäntöneuvos Ilkka Harju 0295 530 215)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 48/2016 vp) eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parla-

mentin ja neuvoston asetukseksi unionin tullikoodeksista annetun asetuksen (EU) N:o 952/2013 muuttamisesta meri- tai ilmateitse väliaikaisesti unionin tullialueelta vietyjen tavaroiden osalta (Unionin tullikoodeksin muutos). Euroopan unionin komissio on 19.7.2016 antanut ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin tullikoodeksista annetun asetuksen (EU) N:o 952/2013 muuttamisesta meri- tai ilmateitse väliaikaisesti unionin tullialueelta vietyjen tavaroiden osalta, COM(2016) 477 final. Tarkoituksena on korjata 136 artiklassa havaitut selkeät virheet. Nykyisessä muodossa artiklan on havaittu vapauttavan tavarahan esittämisvelvollisuudesta maahanmuuton yhteydessä liian laajasti, mikä vaarantaa tavaroiden tehokkaan tullivalvonnan. (VM neuvotteleva virkamies Jere Lumme 0295 530 041)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 49/2016 vp) eduskunnalle ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse veroviranomaisten pääsystä rahanpesun torjuntaa koskeviin tietoihin. Direktiiviehdotuksessa säädettäisiin veroviranomaisten pääsystä eräisiin, Euroopan parlamentin ja neuvoston rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta annetussa direktiivissä (2015/849/EU) tarkoitettuihin tietoihin. (VM neuvotteleva virkamies Minna Upola 0295 530 337)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 50/2016 vp) eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevan direktiivin muuttaminen). Audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi sisältää nykyisellään säännöt sekä televisiolähetystoiminnalle että tilausvideopalveluille. Ehdotuksessa direktiivin ydinperiaatteena toimiva alku-perämaan periaate säilytetään ja lainkäyttösääntöjä pyritään selkeyttämään. Komissio ehdottaa direktiivin soveltamisalan laajentamista siten, että se kattaisi videonjakelualustat alaikäisten suojelun ja vihapuheen osalta. Lisäksi ehdotuksella velvoitettaisiin tilausvideopalvelut varaamaan eurooppalaisille teoksille vähintään 20 pro-

sentin osuus ohjelmavalikoimasta. Perinteisiä televisiolähetyksiä koskevaa mainonnan sääntelyä esitetään kevennettäväksi. Ehdotuksella pyritään myös vahvistamaan kansallisten audiovisuaalialan sääntelyviranomaisten riippumattomuutta. (LVM yksikön johtaja Laura Eiro 0295 342 668)

Valtioneuvoston kirjelmä (U 51/2016 vp) eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maarajoitusten ja muiden asiakkaan kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvien syrjinnän muotojen torjumisesta sisämarkkinoilla ja asetuksen (EY) N:o 2006/2004 (asetus kuluttajansuojaa koskeva yhteistyöstä) ja direktiivin 2009/22/EY (direktiivi kuluttajien etujen suojaamista tarkoittavista kieltokanteista) muuttamisesta. Ehdotuksella pyritään puuttumaan perusteettomiin maarajoituksiin (ns. geoblokkaus) ja torjumaan kansallisuuteen tai asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvaa syrjintää. Asetuksessa määritellään tilanteet, joissa myyjät eivät saisi estää asiakkaan pääsyä sivustolle asiakkaan kansalaisuuteen, asuin- tai sijoittautumispaikkaan perustuvalla syyllä, eivätkä uudelleen ohjata asiakasta toiselle sivustoversiolle ilman asiakkaan erillistä ennakkosuostumusta. Ehdotuksen tavoitteena olisi taata asiakkaille tavaroiden ja palvelujen parempi saatavuus sisämarkkinoilla estämällä elinkeinonharjoittajien harjoittama suora ja välillinen syrjintä. (TEM ylitarkastaja Akseli Koskela 0295 048 267)

NIMITYSASIA

Valtioneuvosto päätti **1.9.2016** seuraavat nimitysasiat:

Ulkoasiainneuvos Matti Heimonen ulkoasiainministeriön protokollapäällikön tehtävään 12.9.2016–31.8.2020. (UM lähetystöneuvos Jyri Järviaho 0295 351 449)

Lainsäädäntöneuvos, varatuomari Tuula Majuri oikeusministeriön lainvalmisteluosaston apulaisosastopäällikön lainsäädäntöjohtajana virkaan 1.10.2016 lukien. (OM kansliapäällikkö Asko Välimaa 0295 150 248)

Valtioneuvosto myönsi Antti Sakari Riivarille virkavapautta työ- ja elinkeinoministeriön hallitusneuvoksen virasta 1.3.2017–28.2.2022. (TEM henkilöstö- ja hallintojohtaja Heidi Nummela 0295 047 988)

RAHA-ASIA

Valtioneuvoston raha-asiainvaliokunta puolsi istunnossaan **1.9.2016** seuraavia asioita:

Työ- ja elinkeinoministeriön asetus Patentti- ja rekisterihallituksen maksuttomista suoritteista. Uusi asetus vastaa voimassaolevaa asetusta. Asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukon ei tehdä muutoksia. Asetuksen maksuttomia suoritteita koskevaan 3 §:ään tehdään täsmennys, joka koskee PRH:n yhteydessä toimivan teollisoikeusasiamieslautakunnan suoritteita. Asetus tulee voimaan 2.9.2016 ja on voimassa 31.12.2017 saakka. (TEM ylitarkastaja Mika Kotala 0295 047 033)

HALLITUKSEN NEUVOTTELUT

HALLITUKSEN BUDJETTI-NEUVOTTELUT 31.8. JA 1.9.2016

Hallitus sopi vuoden 2017 talousarviosta – pääosassa työllisyys ja yrittäjyys

Hallitus on sopinut vuoden 2017 budjettiesityksestä. Hallituksen esitys julkaistaan valtioneuvoston käsitteilyn jälkeen syyskuussa. Samalla julkaistaan valtiovarainministeriön uusi kokonaistaloudellinen ennuste. Budjettiriihen keskiössä oli työllisyys ja yrittäjyys. Hallitus sopi uusista työllisyystoimista, jotka sisältävät myös useita asuntorakentamista edistäviä toimia. Lisäksi hallitus päätti kasvua ja yrittäjyyttä edistävästä veropakettista.

Vuoden 2017 budjettiesityksen tulot ja menot

Talousarvioesityksen määrärahoiksi ehdotetaan 55,2 miljardia euroa, joka on 0,3 miljardia enemmän kuin vuonna 2016. Valtion budjettitalouden tuloiksi ilman nettolainanottoa arvioidaan 49,7 miljardia euroa vuonna 2017 ja verotuloiksi 41,6 miljardia euroa. Hidas talouskasvu rajoittaa veropohjan kasvua edelleen vuonna 2017, minkä lisäksi veroperustemuutokset myös vähentävät verotulojen kertymää. Määrärahasoa nostaa mm. kilpailukykysoituksesta aiheutuvat nettomääräiset lisäykset sekä vuonna 2017 kasvavat panostukset kärkihankkeisiin. Määrärahasoa toisaalta alentavat hallitusohjelman mukaiset sopeutustoimet.

Vuoden 2017 talousarvioesitykseen sisältyy hallituksen aiemmin hallitusohjelmassa ja kevään 2016 kehysriihen yhteydessä päättämiä säästötoimia, mutta uusia leikkauksia ei tehty.

LIITE 1: Poimintoja vuoden 2017 talousarvioesityksestä

Valtionvelka

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2017 on 5,5 miljardia euroa alijäämäinen, mikä katetaan lisävelanotolla. Vuoden 2017 lopussa valtionvelan (ml. rahastotalouden velan) arvioidaan olevan noin 111 miljardia euroa, mikä on noin 51 % sulhteessa bruttokansantuotteeseen. VM:n ennusteen mukaan julkisen talouden velkaantumisen kasvu pysähtyy vuonna 2018.

Työllisyyspaketti

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen tavoitteena on nostaa Suomen talous kestävän kasvun ja kohenevan työllisyyden uralle sekä turvata valtionvelan palvelujen ja sosiaaliturvan rahoitus. Budjettiriihessä hallitus etsi uusia keinoja työllisyystavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi hallitus toimeenpanee jo aiemmin päätettyjä työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistäviä toimenpiteitä.

Palkansaajien verokevennykset kasvattavat työn tekemisen taloudellista kannattavuutta. Uusi yrittäjävähennys kannustaa yritystoiminnan harjoittamiseen. Yritysten sukupolvenvaihdoksia edistetään siihen liittyvää verotusta keventämällä. Lisäksi pienyritysten maksuvalmiutta lisätään siirtymällä maksuperusteiseen tilitykseen arvonlisäverotuksessa.

1. Työllisyyden lisääminen ja työttömyyden keston lyhentäminen: vuoropuhelu työmarkkinajärjestöjen kanssa

Osana vuoden 2017 talousarvioprosessia hallitus käynnistää kilpailukykysoitumusta kunnioittaen vuoropuhelussa työmarkkinajärjestöjen kanssa valmistelun työllisyyden lisäämiseksi ja työttömyyden keston lyhentämiseksi. Hallitus on valmis asettamaan kolmikantaisen työryhmän valmistelua varten ja on ehdottanut tätä työmarkkinajärjestöille.

Kolmikantaisen työryhmän ehdotuksen takarajana on syyskuun loppu. Ehdotuksen pohjalta tehtävät muutokset annetaan budjettilakeina tai niiden yhteydessä. Muutosten on astuttava lähtökohtaisesti voimaan 1.1.2017. Työntarkoitus on laatia yksi

yhteinen esitys, joka lisää työllisyyttä vähintään 10 000 työllisellä valtiovarainministeriön arvion mukaan ja joka koostuu seuraavasta viidestä kokonaisuudesta:

- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan uudistamisesta nopeampaan työllistymiseen kannustavaksi niin, että se lisää työllisten määrää 8 000 henkilöllä ja että sen vaikutukset valtiontaloudelle ovat neutraalit.

- Ikääntyneiden kertaluonteisesta eläketuesta.

- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan ansio-osan käytöstä palkkatukena ja starttirahana.

- Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten työllisyyden edistämisestä, keinoina esimerkiksi nuorten aikuisten osaamisohjelma, etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajat.

- Uudesta, työehtosopimuksen piiriin kuuluvasta palkkamallista ja palkkaa täydentävästä tuesta pitkään työttöminä olleille ja heikon työhistorian omaaville.

2. Hallituksen uudet työllisyyttä tukevat päätökset

- Tehostetaan työvoimapalvelukokonaisuutta ja lisätään yksityisten palveluntuottajien käyttöä.

- Työn vastaanottaminen ei vastaisuudessa viivästytä työttömyysetuuksien maksatusta.

- Lisätään työkokeilun käyttöä.

- Puretaan ulosoton kannustinloukkuja työllistymisen edistämiseksi.

- Edistetään asuntorakentamista useilla eri toimilla. Parannetaan ARA-tuettujen asuntojen oikein kohdistumista 3 000 euron kuukausitulorajalla.

- Audiovisuaalisen alan tuotantokannustin otetaan käyttöön. Kannustimen tarkoituksena on nostaa Suomen kilpailukykyä sekä kotimaisten että kansainvälisten tuotantojen toteuttamispaikkana.

Varhaiskasvatuksen maksuja alennetaan. Hallitus päätti osana toimia työteon kannustavuuden lisäämiseksi ja kannustusloukkujen purkamiseksi jättää toteuttamatta varhaiskasvatuksen maksujen korotukset. Eduskunnalle annettuun hallituksen esitykseen sisältyneet pienituloisille 2–3 hengen perheille kohdistetut maksujen kevennykset kuitenkin toteutetaan. Tämä parantaa erityisesti yksinhuoltajien edellytyksiä ottaa työtä vastaan. Varhaiskasvatuksen maksut alenevat kaikkiaan arviolta 10 miljoonalla eurolla. Opetus- ja kulttuuriministeriö

valmistelee tältä pohjalta uuden hallituksen esityksen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaiksi.

Lisäksi hallitus käynnistää valmistelun toimikautensa puolivälitarkasteluun kannustinloukkujen purkamiseksi ja työvoiman liikkumisen edistämiseksi.

3. Hallituksen aiemmin linjaamat talousarvioesityksessä toimeenpantavat työllisyyspäätökset

- Naispuolisten työntekijöiden työnantajille tulee 2 500 euron kertakorvaus, jolla tasataan perhevapaista työnantajille aiheutuvia kustannuksia.

- Keväällä päätetty työttömyysetuuskäytön laajeneminen muun muassa palkkatuen ja starttirahan käyttämiseen.

- Kilpailukykykysöimukseen kytketyvät veronkevennykset

- Kotitalousvähennyksen korotus

- Yritysten sukupolvivaikutusten helpottaminen (perintö- ja lahjaverot)

- Metsätilojen sukupolven vaihdosten helpottaminen (metsälahjavähennys)

- Yrittäjävähennys

- Maksuperusteinen arvonlisävero

- Aiemmin sovitun mukaisesti ansiosidonnaisen työttömyysturvan keskon lyhentäminen 100 päivällä

- TEM:n viime kevään yrittäjyys- ja työllisyyspaketit

Ikääntyneiden kertaluontoinen eläketuki

Hallitus toteuttaa yli 60-vuotaiden pitkäaikaistyöttömille tarkoitetun kertaluonteisen eläketuen. Eläketuki koskee 5 vuotta työttömänä olleita yli 60-vuotiaita.

LIITE 2: Hallituksen päätös työllisyyttä lisäävistä toimista

Kilpailukykykysöimus

Työmarkkinajärjestöt allekirjoittivat kilpailukykykysöimuksen kesäkuussa. Sopimuksen tavoitteena on parantaa suomalaisten yritysten hintakilpailukykyä ja lisätä vientiä ja työllisyyttä. Sopimus pidentää vuosityöaikaan 24 tunnilla, leikkaa julkisen sektorin lomarahoja sekä alentaa työntäjän sosiaaliturvamaksuja ja siirtää osan palkansaajien maksettavaksi. Osana sopimusta voimassa olevia palkkasopimuksia jatketaan vuoteen 2017 ilman korotuksia.

Kilpailukykykysöimuksen keskeisenä tavoitteena on lisätä talouskasvua ja parantaa työllisyyttä. Myös kuntatalous hyötyy yleisestä talouskasvusta ja työllisyyden paranemisesta. Halli-

tus arvioi kilpailukykykysöimuksen vaikutusten olevan kuntatalouteen kokonaisuutena myönteiset. Kuntatalouden arvioidaan tasapainottuvan hallituksen asettaman tavoitteen mukaisesti (tasapaino -0,5 % suhteessa kokonaistuotantoon v. 2019). Mikäli tämän tavoitteen mukaiselta kehityksuralta ollaan poikkeamassa, hallitus on sitoutunut korjaaviin toimiin julkisen talouden suunnitelman mukaisesti. Arvioidessaan kuntatalouden tasapainottumista hallitus tarkastelee erityisesti kilpailukykykysöimuksen ja vuoden 2017 budjetin vaikutuksia kuntatalouteen.

Työn verotus kevenee

Palkansaajien verotus kevenee 515 miljoonalla eurolla pohjautuen kilpailukykykysöimuksen yli 90 prosentin kattavuuteen. Tämän ansiosta palkkatulon verotus kevenee ensi vuonna keskimäärin 0,6 prosenttiyksiköllä. Eläketulon verotusta kevenetään vastaavasti, yhteensä 135 miljoonalla eurolla. Hallitus sopi myös pienituloisimmille palkansaajille 30 miljoonan euron kohdentamisesta, jolla toteutetaan kilpailukykykysöimuksen maksukorotuksen vaikutusta kompensoiva toimenpide. Malli ratkaistaan täydentävän talousarvioehdotuksen yhteydessä.

Lisäksi työn verotukseen toteutetaan kuluttajahintaindeksiin mukainen vuotuinen tarkistus, joka keventää työn verotusta ensi vuonna noin 180 miljoonalla eurolla.

Kilpailukykykysöimuksella on laajasti vaikutuksia myös talousarvioesityksen määrärahoihin. Ne nousevat nettomääräisesti yli 400 miljoonalla eurolla.

Talous pienessä kasvussa – julkinen talous edelleen alijäämäinen

Kuluvana ja ensi vuonna Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan noin prosentin vauhtia. Maltillisen kasvun taustalla on etupäässä yksityisen kulutuksen ja investointien suotuisa kehitys. Yksityistä kulutusta tukevat kotitalouksien ostovoiman kasvu ja työllisyydessä tapahtuva käänne parempaan. Vuonna 2017 työttömyysaste alenee.

Kokonaiskuva vuosista 2016–2018 on talouskasvun kannalta erittäin vaikea. Syynä alhaiseen kasvuun on se, että viennin kehitys jää koko tarkastelukauden ajan heikoksi. Vienti kasvaa edelleen maailmankauppaa hitaammin ja markkinaosuuksien menettäminen kansainvälisessä kaupassa jatkuu.

Suomen julkinen talous pysyy alijäämäisenä lähivuodet, vaikka julkiseen talouteen kohdistuu mittavia sopeutustoimia. Talouden hidaskasvu ei tuota tarpeeksi verotuloja rahoittamaan julkisia menoja. Lisäksi julkisia menoja kasvattaa väestön ikääntyminen.

Kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos vahvistuu ensi vuonna. Kuntataloutta vahvistavat erityisesti, [hallitusohjelman liitteen 6 toimenpiteet](#), mutta myös muut tekijät, kuten vuonna 2017 voimaan tuleva eläkeuudistus.

Maatalouden tukeminen

Hallitus päätti maatalouden kriisipaketista. Paketti sisältää yhteensä 50 miljoonaa euroa eri kriisitoimien rahoittamiseksi. Kriisipaketista vuoden 2017 talousarvioesityksessä maatalouden kansalliseen tukeen lisätään 10 miljoonaa euroa. Tuki kohdennetaan erityisesti investointeja tehneille tiloille. Lisäksi maatalousyrittäjien jaksamiseen kohdennetaan 1 miljoonaa euroa sekä lomitustoimintaan 10 miljoonaa euroa, joka käytetään mm. viljelijöiden maksujen alentamiseen.

Lisäksi maatiloiden maksuvalmiutta vahvistetaan lainojen valtiotakauksilla ja maksuhelpotuksilla sekä tukimaksujen aikaistamisella. Maatalouden toimintaedellytyksiä vahvistetaan myös jatkamalla sikojen suojelelusta annetun asetuksen siirtymäaikaa, edistämällä biokaasun tuotantoa mautiloilla ja luomumaidon käyttöä julkisissa hankinnoissa sekä liha- ja maitovalmisteiden alkuperämerkintöjen käyttöä vauhdittamalla.

Jo aiemmin on päätetty maa- ja puutarhatalouden kansallisen tuen lisäämisestä 6,7 miljoonalla eurolla ja luonnonhaittakorvausten korottamisesta 20,3 miljoonalla eurolla. Samoin aiemmin päätetystä vuonna 2017 pääomitetään Maatilatalouden kehittämisrahastoa 38 miljoonalla eurolla ja elintarvikkeiden vientimarkkinoita avataan 1,5 miljoonalla eurolla osana biotalouden kärkihankkeita.

Savonlinna

Itä-Suomen yliopiston opettajakoulutuksen Savonlinnan toimipisteen lakkauttaminen aiheuttaa alueelle menetyksiä. Hallitus valmistelee yhdessä

alueen toimijoiden kanssa toimia Savonlinnan talousalueen kasvun ja työllisyyden turvaamiseksi. Panostukset kohdistetaan esimerkiksi koulutukseen, tutkimukseen ja tuotekehitykseen, elinkeinotoiminnan investointeihin, biotalouteen ja matkailun kehittämiseen.

Tuulivoimalat

Selvitetään, miten voimalaitosten kiinteistöverotuksessa noudatetun 10 megavolttiampeerin raja voitaisiin laskea useamman samalla alueella sijaitsevan voimalaitoksen yhteenlasketun tehon perusteella. Selvityksessä on kiinnitettävä huomiota energiamuotoneutraalisuuteen. Tavoitteena on, että muutos voidaan ottaa käyttöön vuonna 2018.

Innovaatiopalkinto naisille

Naisten äänioikeuden 110-vuotisjuhlapäätöksenä kohdennetaan 110 000 euroa naisten innovaatiopalkintoon.

Tutkibudjettia.fi

Uusi vuorovaikutteinen visualisointi budjetista avautuu 22.9.2016 osoitteessa. Palvelussa kansalaiset ja päättäjät voivat tutkia, millaisista tuloista ja menoista budjetti koostuu. Tiedot esitetään visuaalisesti, niin että niitä on helppo hahmottaa.

Lisätietoja: pääministerin erityisavustaja Riina Nevala, p. 040 705 2593, pääministerin talouspoliittinen erityisavustaja Markus Lahtinen, p. 050 491 3842, oikeus- ja työministerin erityisavustaja Juha Halttunen, p. 050 574 0236, valtiovarainministerin erityisavustaja Laura Ävall, p. 050 361 7511, valtiovarainministerin erityisavustaja Mikko Kortelainen, p. 050 301 8334

LUOVUTETUT MIETINNÖT

Valtioneuvoston kanslia julkisti **30.8.2016** Ulkopoliittisen instituutin asiantuntijatyöryhmän laatiman **Venäjän muuttuva rooli Suomen lähi-alueilla** -selvityksen. Selvityksen mukaan Venäjä käyttää aiempaa aggressiivisempia keinoja ulkopoliittisten tavoitteidensa saavuttamiseksi.

Suomelta Venäjän muuttunut toiminta edellyttää uudenlaista varautumista, jonka tueksi selvitys tarjoaa yksityiskohtaisen riskianalyysin sekä toimenpidesuosituksen. Raportti on osoitteessa <http://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=13501>. Lisätietoja antavat tutkimuskoordinaattori Toivo Martikainen, p. 09 432 7724 ja vanhempi tutkija Katri Pynnöniemi, p. 09 432 7754, Ulkopoliittinen instituutti sekä erikoistutkija Sinikka Saari, p. 0295 351 883, ulkoasiainministeriö.

Valtiovarainministeri Petteri Orpo vastaanotti **26.8.2016** kolmen arvosetetun ekonomistin muistion **talouspolitiikan suuntauksesta**. Muistion tekivät ministerin pyynnöstä professori Bengt Holmström Massachusetts Institute of Technologysta, professori Sixten Korkman Aalto-yliopistosta ja toimitusjohtaja Vesa Vihriälä Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksesta. Muistio on osoitteessa <http://vm.fi/documents/10623/1985149/Talouspolitiikan+suunta+-muistio/8595fe04-3353-42b1-b38a-dd6136ba2e62>. Lisätietoja antaa valtiosihteeri Martti Hetemäki, p. 0295 530 292, valtiovarainministeriö.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkisti **26.8.2016** selvitystyöryhmän laatiman **Ohjeistus sairauspoissaolon tarpeen ja keston arviointiin lääkäreille** -loppuraportin. Tällä hetkellä arviot sairauspoissaolon tarpeesta ja kestoista samassa sairaudessa vaihtelevat riippuen lääkäristä, erikoisalasta tai maantieteellisestä alueesta. Suosituksen arvellaan lisäävän potilaiden yhdenvertaisuutta, tukevan lääkäreitä työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa ja mahdollisesti vähentävän sairauspoissaoloja. Selvityksen teosta päätettiin 2017 työeläkeuudistusta koskevassa työmarkkinajärjestöjen sopimuksessa. Loppuraportti on osoitteessa [http://urn.fi/URN:ISBN%20978-952-261-666-1%20\(pdf\)](http://urn.fi/URN:ISBN%20978-952-261-666-1%20(pdf)). Lisätietoja antavat johtaja Tuula Oksanen, p. 043 820 1032, Työterveyslaitos ja lääkintöneuvos Kristiina Mukala, p. 029 516 3325, sosiaali- ja terveysministeriö.

Valtioneuvoston viikkoa koskevat tiedustelut ja huomautukset pyydetään osoittamaan valtioneuvoston viestintäosastolle, os. Snellmaninkatu 1 A, 00170 Helsinki, p. 0295 160 139, 0295 160 126.

Edita Publishing Oy, Helsinki 2016